

פרק י"ד - חידת שמשון בתמנה

Sota 9b

GEMARA. Our Rabbis have taught: Samson rebelled [against God] through his eyes, as it is said: And Samson said unto his father, Get her for me, because she is pleasing in my eyes; therefore the Philistines put out his eyes, as it is said: And the Philistines laid hold on him and put out his eyes. But it is not so; for behold it is written: But his father and his mother knew not that it was of the Lord! When he went [to choose a wife] he nevertheless followed his own inclinations.

It has been taught: Rabbi says: The beginning of his [Samson's] degeneration occurred in Gaza; therefore he received his punishment in Gaza. ' The beginning of his [Samson's] degeneration was in Gaza, as it is written: And Samson went to Gaza, and saw there an harlot etc.; ' therefore he received his punishment in Gaza, as it is written: And they brought him down to Gaza. But behold it is written: And Samson went down to Timnah! Nevertheless the beginning of his degeneration occurred in Gaza.

Rambam Laws of Forbidden Relations, ch 13

Halacha 14: One should not think that Samson who saved the Jewish people, and Solomon King of Israel, who is called "the friend of God,"³³ married gentile woman who did not convert. Instead, the matter can be explained as follows: The proper way of performing the mitzvah is when a male or a female prospective convert comes, we inspect his motives for conversion. Perhaps he is coming for the sake of financial gain, in order to receive a position of authority, or he desires to enter our faith because of fear. For a man, we check whether he focused his attention on a Jewish woman. For a woman, we check whether she focused her attention on a Jewish youth.

If we find no ulterior motive, we inform them of the heaviness of the yoke of the Torah and the difficulty the common people have in observing it so that they will abandon [their desire]. If they accept [this introduction] and do not abandon their resolve and thus we see that they are motivated by love, we accept them, as [indicated by Ruth 1:18]: "And she saw that she was exerting herself to continue with her and she ceased speaking with her."

Halacha 16: Solomon converted women and married them and similarly, Samson converted [women] and married [them]. It is well known that they converted only because of an ulterior motive and that their conversion was not under the guidance of the court. Hence the Tanach⁴⁰ considered it as if they were gentiles and remained forbidden. Moreover, their conduct ultimately revealed their initial intent. For they would worship their false deities and build platforms for them. Therefore the Scriptures considered it as if [Solomon] built them, as [I Kings 11:7] states: "And then, Solomon built a platform."

משה מנין ושים באזני יהושע אמר יהושע מנחיל ישראל את הארץ ובסוף משה עומד ומתחנן שנא' ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר (דברים ג כג)

יעקב נתן לו רמז ולא חש שני והנה אנכי עמך ושמתידך (שם /בראשית/ כח טו) והוא היה מפחד ויירא שני ויירא יעקב מאד וייער לו (שם /בראשית/ לב ח) אדם שהקב"ה הבטיחו היה ירא ומפחד אלא שאמר יעקב אבינו אוי לי שמא יגרום החטא

דוד נתן לו רמז וחש שני גם את הארי גם את הדוב הכה עבדך (ש"א = שמואל א' יז לו) אמר דוד וכי מה אני ספון שהכתי חיות רעות אלו אלא שמא עתיד ליארע לישראל דבר והם עתידין להינצל על ידי.

מרדכי נתן לו רמז וחש שני ובכל יום ויום מרדכי מתהלך וגוי (אסתר ב יא) אלא אמר מרדכי איפשר חסידה זו תנשא לערל זה אלא שמא עתיד ליארע לישראל דבר והם עתידין להנצל על ידה :

7. סוכה נב.

כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו

1. גמ' סוטה דף ט עמוד ב

ת"ר: שמשון בעיניו מרד, שנאמר: +שופטים יד+ וַיֹּאמֶר שְׁמֹשׁוֹן אֶל אָבִיו אֲוֹתָהּ קַח לִי כִּי הִיא יְשָׁרָה בְּעֵינַי, לִפְיֶיךָ נִקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו, שנאמר: +שופטים טז+ וַיֹּאחֲזִוּהוּ פְּלִשְׁתִּים וַיִּנְקְרוּ אֶת עֵינָיו. אינני? והכתיב: +שופטים יד+ וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵה' הִיא! כי אזל מיהא בתר ישרותיה אזל.

תניא, רבי אומר: תחילת קלקולו בעזה, לפיכך לקה בעזה; תחילת קלקולו בעזה, דכתיב: +שופטים טז+ וילך שמשון עזתה וירא שם אשה זונה וגוי, לפיכך לקה בעזה, דכתיב: +שופטים טז+ ויורידו אותו עזתה. והכתיב: +שופטים יד+ וירד שמשון תמנתה! תחלת קלקולו מיהא בעזה היה.

2. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יג

הלכה יד: אל יעלה על דעתך שמשון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא ידיד יי' נשאו נשים נכריות בגיותן, אלא סוד הדבר כך הוא, שהמצוה הנכונה כשיבא הגר או הגיורת להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיוזכה לה או מפני הפחד בא להכנס לדת, ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל, אם לא נמצא להם עילה מודיעין אותן כובד עול התורה וטורח שיש בעשייתה על עמי הארצות כדי שיפרושו, אם קבלו ולא פירשו וראו אותן שחזרו מאהבה מקבלים אותן שנאמר ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה.

הלכה טז: ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשא, והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי ב"ד גיירום, חשבן הכתוב כאילו הן עכו"ם ובאיסורן עומדין, ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כו"ם שלהן ובנו להן במות והעלה עליו הכתוב כאילו הוא בנאן שנאמר אז יבנה שלמה במה.

3. רלב"ג יד:ב

...והנה אמרו ז"ל שהוא גיירה תחלה כי חלילה למי שהוא שופט ישראל שיתגאל בבנות הפלשתים ויהיה עובר על מה שהזהירה התורה מלהתחתן בם כ"ש הוא שהיה נזיר א-להים :

4. רד"ק יג:ד

והנראה בזה כי הנשים אשר לקח בתמנה ובעזה ובנחל שורק גייר אותן והשיבן לדת ישראל כי חלילה משופט ישראל ומושיעם להתחתן בפלשתים ועובר על לאו דלא תתחתן בם אשר חמור מאד ומביא את האדם לידי כפירה בבורא ית' ויתעלה כמו שאמר כי יסיר את בנך מאחרי ולא נמצא בכתוב שנענש על זה ולא נאמר עליו שעשה רע בעיני ה' והיה הבורא יתעלה מצליחו בכל אשר יפנה וכן אמר הכתוב כי מה' היא כלומר לקחתו אשה מבנות פלשתים מה' היתה ורצון האל ית' היה בזה כי בודאי היה מגייר אותן ומשיבן אל דת ישראל

5. רלב"ג יד:ב

והתחכם למצוא תואנה מפלשתים כדי שיוכל להכותם ולזה בחר לקחת אשה מפלשתים כי בזה האופן חשב שישגי מבוקשו

6. מכילתא דרבי ישמעאל - מס' דעמלק בשלח ב

ר' אלעזר המודעי אומר זה אחד מארבעה צדיקים שנתן להם רמז שנים חשו ושנים לא חשו משה נתן לו רמז ולא חש, יעקב נתן לו רמז ולא חש, דוד ומרדכי נתן להם רמז וחש